

YHDESSÄ VAHVAKSI YHTEISÖKSI

Ei kiusaamiselle –suunnitelma Westendinpuiston koulussa

Hyvinvoinnin mittarit

Tavoite: Koululla on menetelmä, jonka avulla seurataan oppilaiden ja opiskelijoiden arkea ja jaksamista. Tietoa käytetään kiusaamisen ehkäisemiseen sekä siihen puuttumiseen monin eri keinoin.

- Koulussa seurataan hyvinvointia jatkuvasti. Vuosittain koulun oma kysely laaditaan eri versiot luokille 1.-3. ja 4.-6. (YHR ja opettajat)
- Kouluterveyskysely (4.-5.lk)
- Luokkien sosiogrammit, kaverikyselyt
- Verso- ja KiVa -toimijoiden esittely ja toiminnan esillä pitäminen
- Verso- ja KiVa-tiimin tapausten läpikäynti. Määrä ja laatu.
- Kaupungin oppilaskyselyt
- Move-testit (5.lk)
- Kyselyiden läpikäyminen (YHR, henkilökunta, luokat, huoltajat)

Sosiaalisia ja tunnetaitoja sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävät ohjelmat

Tavoite: koululla on käytössä työkalupakki sosiaalisten tilanteiden ja tunteiden tunnistamista sekä uusien taitojen oppimista varten.

- KiVa (1. ja 4.lk käydään läpi, kielikylvyssä äidinkielen tunneilla)
- Arvokas/sosiaaliset taidot (2., 3., 5. ja 6.lk)
- Soveltuvin osin muita ohjelmia, mm. Lions Quest
- Positiivinen pedagogiikka (kaikki)
- Vahvuusvaris
- Osallisuus - ryhmäyttäminen

Ryhmiä, luokkien ja yhteisöjen yhdessä sovitut säännöt

Tavoite: Koululla on säännöt, jotka auttavat sekä ennaltaehkäisemään kiusaamista että puuttumaan siihen jämäkästi ongelmien jo alettua.

Kouluyhteisö laatii osana yhteisöllistä opiskeluhuoltoa säännöt, jotka auttavat sekä ennaltaehkäisemään kiusaamista että puuttumaan siihen jämäkästi ongelmien jo alettua. Koulun järjestyssäännöt toimivat virallisena pohjana. Oppilaskunnan hallituksen edustajat ovat mukana tässä prosessissa. Lisäksi luokissa luokkien omat säännöt.

Jatkuva ryhmäyttäminen ja sosiaalisen kiinnittymisen vahvistaminen

Tavoite: Ryhmäyttäminen on koulussa arkipäivää ja jatkuvaa läpi lukuvuoden. Jatkuva ryhmäyttäminen vahvistaa ryhmän toimintakykyä, parantaa ilmapiiriä ja lisää turvallisuudentunnetta.

- Kaikilla luokilla syksy aloitetaan vahvalla ryhmäyttämällä
- Sosiaalisten ja tunnetaitojen ohjelmia toteutetaan luokissa kuukausittain
- Hyvinvointivuosikello (Rovaniemen malli)
- Retket
- Luokkakokoukset
- Kummitoiminta
- Monipuoliset opetusmenetelmät
- Tutor- ja Välkkäritoiminta
- Välituntien ohjaukset
- Ruokailutilanteet

YHR suunnittelee, koordinoi, arvioi ja seuraa säännöllisesti jatkuvan ryhmäyttämisen toteuttamista käytännössä luokkakohtaisissa YHR-tapaamisissa.

Opiskeluhuollon edustajat tapaavat pienryhmissä aloittavat 7. luokan oppilaat sekä toisen asteen koulutuksen uudet opiskelijat. (Ei koske alakoulua).

Sähköiset palautekanavat

Tavoite: Perusopetuksessa kaikilla oppilailla ja huoltajilla on tiedossaan ja käytettävissään helppo tapa ilmoittaa huomioista kiusaamiseen liittyen.

- Westendinpuiston koulussa otetaan käyttöön sähköpostiosoite eikiusaamiselle.westendinpuistonkoulu@espoo.fi
- Lukuoikeudet annetaan rehtorille ja erityisopettajille
- Espoon kaupungin kustantama Some-turva syksystä 2022 alkaen

Kiusaamisen vastaisten toimien vastuuhenkilöt

Tavoite: koulussa tunnistetaan eri toimijoiden roolit kiusaamisen ehkäisyssä. Toiminta kuuluu kaikille koulu- tai oppilaitosyhteisössä työskenteleville.

- Kiusaamisen estävä toiminta on kaikkien opettajien ja koulunkäyntiavustajien vastuulla.
- Rehtori ja yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä johtavat kiusaamista estävää toimintaa.

Muita käytännön keinoja kiusaamisen estämiseksi:

- Yhteiset pelisäännöt kaikille nähtäväksi
- Kiusaamisen ehkäisemiseen liittyviä teemoja nostetaan luokissa aktiivisesti esille
- Opettajille, huoltajille ja oppilaille selväksi, kuinka kiusaamistilanteissa toimitaan
- Opettajat ja muut koulun aikuiset ohjaavat aktiivisesti oikeanlaiseen toimintaan
- Osallistaminen, yhteisöllinen toiminta, aktiivinen ryhmäyttäminen

Restoratiivisten lähestymistapojen käyttö

Tavoite: Koulussa on ymmärrystä ja osaamista restoratiiviseen lähestymistapaan. Restoratiivinen lähestymistapa korostaa kohtaamiseen, keskusteluun ja yhteistyöhön perustuvaa myönteistä prosessia, jossa pyritään osapuolten välisen ymmärryksen lisääntymiseen. Se vahvistaa valmiutta haastavien tilanteiden sovitteluun rakentavasti, osallisuutta vahvistaen.

Koulun henkilökunnasta valitaan kaksi vastuuhenkilöä, jotka koulutetaan yhteistyössä HY+:n kanssa restoratiiviseen lähestymistapaan (esimerkiksi RESTO -sovitteleva ja restoratiivinen yhteisö -koulutus). Koulutuksen jälkeen vastuuhenkilöt perehdyttävät lähestymistavan omassa koulussa.

- Kysytään koulussa, ketkä opettajat olisivat kiinnostuneita kouluttautumaan tähän tehtävään
- Jäädään odottamaan kaupungin ohjeistusta

Nimikkoaikuisen paljon kiusatulle oppilaalle

Tavoite: Kiusaamisen kohteeksi joutuneella oppilaalla on nimettyä turvallinen aikuinen, joka auttaa ja tukee eteenpäin.

- Helmikuun 2021 alkuun mennessä laaditaan toimintamalli, jolloin jokaisessa koulussa on mahdollisuus nimikkoaikuisen tuelle
- Oppilas saa ehdottaa/nimetä itselleen turvallisen koulun aikuisen nimikkoaikuisekseen, selvittelytilanteessa kysytään oppilaalta
- Mietitään tapaamiskerrat yksilöllisesti (oppilaskohtaisesti) - tarvittaessa asia otetaan esiin myös oppilashuoltoryhmässä
- Tuki sekä kiusatulle että kiusaajalle
- Oma opettaja / erityisopettaja / YHR:n jäsen

Tukevan oppilastoiminnan vahvistaminen ja tukeminen

Tavoite: Koulu yhteisössä kaikki otetaan mukaan kiusaamisen ehkäisyyn. Näin vahvistetaan kiusaamista vähentävää ilmapiiriä.

- Oppilaskunnan kanssa järjestetään kiusaamisen vastainen päivä lukuvuoden aikana
- YHR:n ja nuorisotyön yhteistyö; yhteistyömahdollisuudet seurakunnan kanssa

Vertaistukitoiminta

Tavoite: Kiusatuksi tulleella oppilaalla tai opiskelijalla on mahdollisuus jakaa kokemuksiaan ja saada vertaistukea muilta.

Kummikoulu ottaa yhteyttä nuorisotyöntekijään ja selvittää yhteistyön mahdollisuuksia (esim. ryhmäyttäminen, kohdennettu nuorisotyö).

Harkinnanvaraisesti pohditaan tukea tai voidaan esim. ohjata harrastusten pariin.

Niveltäminen ja siirtymätilanteet

Tavoite: Oppilas saa erityisesti nivelvaiheissa ja siirtymätilanteissa tukea ja ohjausta.

Esiopetus-koulu:

- Nivellyspalaverit esiopetusryhmien kanssa mahdollisuuksien mukaan keväällä (opettaja, ELA). ELAt selvittävät lukuvuoden taitteessa loput nivellettävät.
- Yhteistyö esiopetusryhmien kanssa lukuvuoden aikana
- Keväällä järjestetään koulutulokkaille ja huoltajille tutustuminen (rehtori, YHR)
- Elo-syyskuun aikana käydään henkilökohtaiset keskustelut koulutulokkaiden huoltajien kanssa (luokanopettajat)
- Vanhempainilloissa pyritään vuorovaikutteiseen toimintaan

Uusi oppilas:

- Tutustuminen uuteen luokkaan. Uuden oppilaan ryhmäyttäminen
- Uuden oppilaan kanssa käydään henkilökohtaisesti läpi koulun toimintamallit
- Luokanopettaja ja ELA yhdessä sopivat yhteydenotosta entiseen kouluun

6.luokkalaiset:

- Tutustuminen yläkouluun lukuvuoden aikana (kevätlukukaudella)
- Arviointikeskustelun yhteydessä nivelvaiheen ohjaava palaute
- Nivellyspalaverit keväällä (OHR/ela/luokanopettaja)

Erityisen tuen oppilaan siirtyminen 7.luokalle:

- Erityisluokanopettaja niveltää omat oppilaansa. Yleisopetuksen ryhmistä nivellyksen hoitavat luokanopettaja ja ELA.

Oppilashuollon palveluiden parissa olevien oppilaiden niveltäminen työntekijän vaihtuessa hoidettava ja huomioitava!

Huoltajien osallistaminen

Tavoite: Huoltajilla on tiedossaan, miten oman lapsen koulussa kiusaamista ehkäistään ja miten siihen puututaan.

- Huoltajat tutustutetaan toisiinsa osallistavilla ja vuorovaikutteisilla menetelmillä koulutaipaleen alusta asti
- Huoltajille esitellään koulun kiusaamisen estämisen toimintamalli, kiusaamistilanteen selvittelytavat ja jälkihoitoprosessi (malli) sekä käydään keskustelu asiasta
- Luokkien vanhempainiltoja sekä koulun vanhempainiltoja erilaisilla teemoilla

Puuttumisen portaat

Tavoite: koulussa on selkeä toimintatapa kiusaamiseen puuttumiseen. Sovittu toimintamalli on oppilaiden, huoltajien sekä kaikkien koulun aikuisten tiedossa.

Puuttumisen portaat on kirjattu erikseen. Ne käydään läpi henkilökunnan, oppilaiden sekä huoltajien kanssa. Puuttumisen portaat löytyvät myös laminoituna kaikista luokista.

Liitteenä.